

Evaluering af etablering af natur- og dyrelinje på Elleslettegård 2019-2021

Februar 2021

Elleslettegård

Natur- og dyrelinjen på Elleslettegård

I januar 2019 var Elleslettegård så heldige at modtage 248.000 kr. i økonomisk støtte fra den A.P. Møllerske støttefond til at opstarte den faglige linje Natur og Dyr som en del af vores allerede eksisterende uddannelses- og beskæftigelsesafdeling med 5 andre faglige linjer. Natur- og dyrelinjen havde officiel opstart i januar 2019.

Baggrunden for at opstarte den nye linje var, at vi på Elleslettegård mente, at der fandtes et uudnyttet potentiale i koblingen mellem alle vores store grønne områder, dygtige personale og de unge. Vi ønskede i endnu højere grad at bruge natur og dyr som ramme for læring og udvikling og så en mulighed for at give sårbare unge konkrete kompetencer indenfor naturpleje, håndværk og dyrepasning. Kompetencer som giver den enkelte en positiv historie at fortælle om sig selv, og som kan blive deres indgang til en fremtidig ansættelse eller videre uddannelse. Samtidig var målet, at de unge via indsatsen skulle opnå større livskvalitet gennem nye venskaber, øget selvværd samt en følelse af at bidrage til et meningsfyldt arbejdsfællesskab.

Overordnede mål

I 2018, hvor vi tog de første skridt henimod opstart af linjen, formulerede vi fire overordnede mål på organisations- og elevplan:

1. At skabe en unik og ekstraordinær fysisk ramme, hvor den unge har optimale forudsætninger for læring og udvikling.
2. At den unge bliver i stand til at opnå et så selvstændigt voksenliv som muligt, herunder at komme i efterfølgende uddannelse eller beskæftigelse eller blive ansat som beskyttet medarbejder på linjen.
3. At den unge opnår konkrete faglige kompetencer gennem det daglige arbejde i naturen og dermed får en styrket fortælling om sig selv.
4. At gøre bæredygtig adfærd håndgribeligt og til hverdagspraksis for alle elever, beboere og personale på tværs af hele Elleslettegård.

Status på mål

Vi kan med stolthed sige, at vi er kommet langt indenfor alle fire mål:

1. Den grundlæggende fysiske ramme er med økonomisk støtte fra Den A.P. Møllerske støttefond etableret:

- Der er bygget vinter- og sommerfolde til alle dyr.
- Der er bygget kanin-, alpaka- og gedehuse.
- Køkkenhave er etableret og drivhus er blevet bygget.
- Der er plantet træer, buske og etableret bede.
- Der er indkøbt fire alpakaer.

2. Syv borgere er blevet ansat som beskyttede medarbejdere på linjen. Der er endnu ingen borgere, som er kommet i videre uddannelse eller beskæftigelse udenfor Elleslettegård, men flere er godt på vej.

3. Etableringen af den faglige linje har budt på en lang række faglige aktiviteter - fx at bygge huse til dyrene, etablere køkkenhave og bygge folde. Gennem de mange meningsfulde aktiviteter har de tilknyttede borgere naturligt opbygget en kæmpe rygsæk af konkrete faglige kompetencer. Denne del vil blive uddybet længere nede.

4. Elever og beskyttede medarbejder på linjen har været med til at etablere brugervenlig affaldssortering på alle værksteder og i botilbuddet, som benyttes flittigt af alle. Som en helt naturlig ting benyttes overskydende mad fra kantinen til fodring af dyrene. På linjen indgår undervisning om biodiversitet og vild natur og inden længe får Elleslettegård sine første bistader.

Målbare succeskriterier

Det var forventet, at ca. 15 STU-elever, 10 §103-medarbejdere (beskyttet beskæftigelse) samt 10 borgere i ressourceforløb blev involveret i indsatsen tilknyttet natur- og dyrelinjen indenfor de første to år (2019-2021).

Herunder fremgår oversigter over, hvilke borgere, som indtil nu har været tilknyttet linjen.

STU-elever, som har været tilknyttet i løbet af de seneste to år:

	STU-elever	Status
1	XXX	Er forsat tilknyttet linjen
2	XXX	Er forsat tilknyttet linjen
3	XXX	Er forsat tilknyttet linjen
4	XXX	Er forsat tilknyttet linjen
5	XXX	Elev på linjen i ca. 1 år
6	XXX	Ansæt som beskyttet medarbejder på linjen efter endt STU
7	XXX	Ansæt som beskyttet medarbejder på linjen efter endt STU
8	XXX	Elev på linjen i ca. 1 år. Efterfølgende ansat som beskyttet medarbejder i ridecenteret.
9	XXX	Elev på linjen i ca. 1 år. Efterfølgende ansat i beskyttet beskæftigelse på Grenessminde.

10	XXX	Elev på linjen i ca. 1 år. Forløb afsluttet, da hun startede på Empata STU.
11	XXX	Er forsat tilknyttet linjen
12	XXX	Er forsat tilknyttet linjen
13	XXX	Er forsat tilknyttet linjen
14	XXX	Elev på linjen i ca. 1 år.

Beskyttede medarbejdere, som har været tilknyttet natur og dyr i løbet af de seneste to år:

	Beskyttede medarbejdere	Status
1	XXX	Ressourceforløb i 10 måneder. Derefter ansat som beskyttet medarbejder.
2	XXX	Ansatsom beskyttet medarbejder på natur og dyr
3	XXX	Ansatsom beskyttet medarbejder på natur og dyr
4	XXX	Ansatsom beskyttet medarbejder på natur og dyr
5	XXX	Ansatsom beskyttet medarbejder på natur og dyr
6	XXX	Ansatsom beskyttet medarbejder på natur og dyr samt i kantine
7	XXX	Ansatsom beskyttet medarbejder på natur og dyr
8	XXX	Primært tilknyttet kantinen, men hjælper med at passe og høste i køkkenhaven henover forår, sommer og efterår.
9	XXX	Primært tilknyttet kantinen, men hjælper med at passe og høste i køkkenhaven henover forår, sommer og efterår.

Ressourceforløb

Her har Elleslettegård ikke modtaget relevante henvendelser. Således har der kun været én borger i ressourceforløb (Anika). Borgeren blev efterfølgende ansat som beskyttet medarbejder.

Eksterne praktikker

I alt fem elever har været i kortere eller længere eksterne praktikforløb i forbindelse med deres uddannelsesforløb på natur- og dyrelinjen. Her kan nævnes praktik i MaxiZoo, en dyrehandler i Lyngby, et plejehjem i Holte (pasning af deres grønne arealer og høns), en rideskole samt et pedelteam på en lokal folkeskole.

Desværre har corona-situationen i 2020 gjort, at flere etablerede eksterne praktikforløb har måtte aflyses.

Virksomheds- og uddannelsespraktikker (via kommunen eller andre uddannelsessteder)

To kvinder var i foråret 2019 i en måned lang uddannelsespraktik på natur- og dyrelinjen i forbindelse med deres uddannelse indenfor Sundhed og Ernæring. Her hjalp de med etablering af køkkenhave sammen med elever, beskyttede medarbejdere og personale.

I vinteren 2020/2021 var en kvinde, uddannet dyrelæge, i virksomhedspraktik på natur- og dyrelinjen i 8 uger efter et længere forløb udenfor arbejdsmarkedet. Hun lavede små faglige forløb for eleverne omkring pasning og pleje af alpakaer, geder og kaniner.

Fra januar 2021 og 13 uger frem er en ung kvinde, uddannet elektriker, i en virksomhedspraktik på natur- og dyrelinjen. Hun laver små faglige forløb omkring udskiftning af pærer, kendskab til el-tavler og meget andet for elever og beskyttede medarbejdere.

Andre som har haft glæde af natur- og dyrelinjen

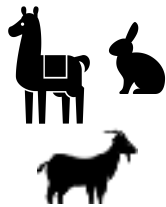
Generelt har hele Elleslettegård - både uddannelses- og beskæftigelsesafdelingen og botilbud - haft stor glæde af den nye faglige linje. Grønne bede, køkkenhave og drivhus skaber også værdi i botilbuddet, ligesom at gederne, alpakaerne og kaninerne ofte besøges af beboerne i deres fritid, hvis de har brug for ro, stresreducering eller til en meningsfuld grund til at komme lidt ud.

Derudover har flere grupper af unge fra specialskoler og specialefterskoler været i kortere afklarende praktikforløb på linjen i forbindelse med videre uddannelsesvalg.

Indhold og aktiviteter på natur og dyr

Modellen nedenfor illustrerer vores oprindelige mål for det faglige indhold på natur & dyrelinjen.

Pasning af - og samvær med dyr

- Grundlæggende viden om pleje, fodring, pasning og avl
- Viden om adfærd og tegn på mistrivsel
- Viden om sikkerhed samt om stald-, fold- og bursystemer
- Interaktion med dyr herunder læring og mestring af eget kropssprog

Bæredygtighed

- Grundlæggende viden om bæredygtighed, klima og miljø og hvordan vi opnår gode vaner
- Forståelse for begreber som madspildøkosystemer og genanvendelse i en hverdag kontekst
- Indsigt i sammenhængen mellem "fra jord til bord"

- Betjening af værktøj og maskiner
- Grundlæggende viden om byggematerialer
- Fremstilling af produkter og mindre bygninger i træ
- Vedligehold og pleje af eksisterende bygninger

Håndværk

- Betjening af bl.a. traktor, plæneklipper, motorsav, fræser og gasbrænder
- Viden om planter, buske og træer og deres pasningsbehov
- Vandingsmetoder, gødningsforhold og beskyttelse mod skadedyr og sygdomme
- Anlæggelse og pasning af højbede og kompostanlæg
- Anlæggelse og pasning af køkkenhave

Naturpleje

De hovedansvarlige for natur- og dyrelinjen, Jens Peter og Anders, beskriver i afsnittet nedenfor, hvordan de fire faglige dele på linjen er grebet an.

Pasning af- og samvær med dyr

Alle elever og beskyttede medarbejdere, som starter på natur- og dyrelinjen, får grundlæggende læring i at passe først kaniner med rette foder, pleje af pels mv. Det samme gør sig gældende i forbindelse med vores geder og ikke mindst vores alpakaer, som stiller høje krav til, hvordan vi agerer, når vi er i nærheden af dem.

To af vores beskyttede medarbejdere har haft en stor rolle i socialiseringen af først kaniner og geder og siden hen af alpakaer. De har med støtte fra personalet været forbilleder for eleverne i forhold til, hvordan man stille og roligt viser dyr, at de kan være trygge i vores selskab.

Det er fantastisk at se, hvordan elever og beskyttede vokser, når nogle af de mere sky dyr kommer hen og spiser af deres hånd. Og måske får de lov til at røre pelsen, uden dyret løber væk. Det kræver tilstedeværelse og fokus at komme tæt på for eksempel vores to hun alpakaer, som er gravide.

Naturpleje og bæredygtighed

Helt grundlæggende foregår vores hverdag i naturen, og den bliver altid draget ind i undervisningen. Der gives altid en forklaring på, hvorfor vi trækker visse panter op af højbede, hvorfor vi vælger lige de frugttræer, og hvorfor det kan være en god ide at plante dækplanter i et lidt rodet mønster, hvilket kan være svært, når man f.eks. har OCD.

Håndværk

Opsætning af hegn er en færdighed ikke mange af vores elever og beskyttede medarbejdere troede de havde eller kunne deltage i, men det har de gjort med godt resultat. På den måde, og gennem mange andre opgaver, får vi god viden om den enkeltes arbejdsevne og erhvervsevne. Samtidig med at de unge får flyttet nogle personlige grænser for, hvad de troede de kunne på en god og tryk måde.

Elever og beskyttede medarbejdere har været indraget i, hvordan vi skulle lave vores kaninhusvogn. Og har været med til lave det. De har ligeledes været med til at bygge en udsigtshøj til alpakerne og bestemme beplantningen.

Elleslettegårds store område gør, at det er muligt for eleverne at arbejde parallelt med samme opgave eller arbejde med forskellige opgaver i nærheden af andre. Det kan for eksempel være nogle elever på dagen står for fordring, pleje og socialisering af dyrene imens andre er i gang i køkkenhaven.

Værktøj og maskiner inddrages naturligt i dagligdagen og alle der har lyst, kunnen og mod får prøvet og rutine i alt fra hammer og skruemaskine til plæneklipper og flishugger under kyndig opsyn og instruktion.

Vi ser elevernes og de beskyttedes mødestabilitet og glæde i dagligdagen som udtryk for, at vi understøtter deres livsglæde og generelle trivsel. Det er også de tilbagemeldinger vi får fra forældre, netværk og kommuner.

Eksempler på borgere, som har været tilknyttet linjen:

Ung kvinde, 21 år:

XX har været på Elleslettegård i ca. 5 år. Hun startede med at gennemføre en STU og var primært tilknyttet stalden. Ud fra hendes arbejdsvevnebeskrivelse i slutningen af STU'en fremgår det, at hendes arbejdsvevne var stort set ikke eksisterende.

XX blev herefter tilkendt en førtidspension og blev tilbudt beskyttet beskæftigelse på natur- og dyrelinjen ud fra eget ønske.

I dag, et år efter, er hendes arbejdsvevne fuldt udnyttet. Hun er mødestabil og varetager selvstændigt simple og rutineprægede opgaver. Fx fodrer hun geder, kaniner og alpakaer på faste tidspunkter hver dag. XX har yderligere vist sig at være en fantastisk naturguide, og er den, som introducerer og oplærer nye elever og beskyttede medarbejdere i bl.a. fodring. Denne del har særligt styrket hendes personlige og sociale kompetencer. Der kan ses en mærkbar ændring i hendes trivsel - også udenfor arbejdsdagen jf samtaler med kontaktpædagog i botilbuddet, som også er en del af Elleslettegård.

Ung mand, 19 år:

XX startede på STU'en i slutningen af 2018. Han døjede med massiv skoleværing og depression og var en indadvendt og stille ung mand.

XX blev hurtigt tilknyttet natur- og dyrelinjen og har siden opstart været mødestabil og i stor trivsel. Han kan alle fodrerutiner, kan vurdere om dyrene skal have omsorg (dyrelæge), kan betjene diverse maskiner på højt niveau, kan betjene håndværktøj og har opbygget en væsentlig højere arbejds-hastighed. De mange succeser på linjer har medført, at XX i dag også møder glad op til dansk, matematik og samfundsliv.

Ung mand, 23 år:

XX startede på STU'en i slutningen af 2018. På det tidspunkt havde han ikke gået i skole i mange år bl.a. pga. hyppigt tilbagevendende depressioner.

Efter sit afklaringsforløb blev han tilknyttet natur- og dyrelinjen. På linjen har der været rum til, at han har kunne arbejde selvstændigt, men stadig være en del af et fagligt fællesskab. De store fysiske udendørs rammer og det tætte forhold til hans kontaktlærer, har skabt grundlag for stor udvikling. XX kan i dag selvstændigt udføre stort set alle faglige opgaver, som knytter sig til linjen. De mange personlige, sociale og faglige succeser har ligeledes medført, at XX hver uge deltager i dansk, matematik og samfundsliv.

Organisatorisk kompetence

Det er fortsat det samme hold af medarbejdere, som er tilknyttet natur- og dyrelinjen. Derudover er der i mellemtiden ansat en pædagog og en elektriker.

De hovedansvarlige er:

Jens Peter Vestergaard er uddannet socialrådgiver og pædagog med indgående kendskab til målgruppen og stor erfaring med pædagogiske indsatser i naturen. Ansat på Elleslettegård i 3 år.

Anders er uddannet pædagog og har mange års erfaring med målgruppen på Elleslettegård.
Ansæt på Elleslettegård i 3 år.

Trine Dyrholm er uddannet indenfor kommunikation og læringsprocesser. Hun er tilknyttet natur- og dyrelinjen som projektleder og ansvarlig for bl.a. fondssøgning, formidling og evaluering. Ansat på Elleslettegård i 4 år.

Fremtiden for natur- og dyrelinjen

I dag står vi med en faglig linje som er fuldt ud implementeret, og som rigtig mange borgere på Elleslettegård ønsker at være tilknyttet. Så mange, at vi har intern venteliste på at blive en del af linjen.

Vi får løbende rigtig god feedback fra sagsbehandlere og UU-vejledere, som bl.a. fortæller os, at de kan se, at linjen kan noget helt særligt i forhold til de sårbare unge. Ikke kun fagligt, men i høj grad også når det gælder borgernes sociale og personlige mål. Ligesom at der kan ses en klar sammenhæng mellem tilknytning til linjen og en øget trivsel i deres privatliv.

Pedel-linje som udspringer af natur- og dyr

Det har vist sig, at håndværksdelen på linjen kan bære sin egen faglige linje, da der knytter sig mange gode praktiske kompetencer hertil. Ydermere er der gode muligheder for eksterne praktikker og beskæftigelse.

Fra januar 2021 har vi derfor valgt at opstarte en pedel-linje, som vi ser som en naturlig og meningsfuld udvidelse af natur- og dyrelinjen. Det første personale tilknyttet denne linje er startet og de første elever og beskyttede medarbejdere begynder på linjen efter vinterferien.

Fase to

Da vi startede natur- og dyrelinjen op for to år siden, havde vi nogle klare mål og drømme for, hvad linjen skulle give både de unge og Elleslettegård. Vi mener selv, at vi er kommet langt indenfor alle vores målsætninger og har nu en stor lyst til at overføre de mange gode resultater og erfaringer til botilbuddet på Elleslettegård.

I botilbuddet kan vi se, at beboerne ikke i samme grad bruger naturen, som elever og beskyttede medarbejdere gør i dagtimerne via deres uddannelses- og beskæftigelsestilbud. Mange fortæller, at de i deres dagtilbud har en meningsfuld grund til at komme ud, men at

dette mangler i deres fritid. Derudover ser vi et stort behov for at motivere de unge beboere til at spise sundere og have lyst til at indgå i det sociale samvær omkring madlavningen.

I efteråret 2020 har vi derfor indgået et samarbejde med Madkulturen og arbejder lige nu på en fælles fondsansøgning til Den A.P. Møllerske støttefond, som forhåbentlig vil blive en fase to af **Natur og dyr på Elleslettegård.**